

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De Europese Richtlijn (EU) 2023/2413, de zogenaamde “**RED III**” is op 20 november 2023 in werking getreden. Deze richtlijn brengt wijzigingen aan in het wetgevingskader voor hernieuwbare energie tot 2030 en daarna, met inbegrip van bepalingen om de vergunningsprocedures voor hernieuwbare-energieprojecten te stroomlijnen.

Vlaanderen moet de bepalingen rond vergunningverlening van deze richtlijn omzetten in Vlaamse wetgeving. Dat gebeurt met dit decreet.

Daarnaast zijn er recent twee Europese verordeningen met impact op vergunningverlening inzake omgeving:

- 1° verordening (EU) 2024/1252 van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen (**CRMA-verordening**)
- 2° verordening (EU) 2024/1735 van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie (**NZIA-verordening**)

Ook deze verordeningen maken het nodig om de Vlaamse wetgeving rond vergunningen aan te vullen. Dat gebeurt eveneens met dit decreet.

Na definitieve goedkeuring zal voorliggend ontwerp ingediend worden in het Vlaams Parlement.

1 SITUERING

1.1 Beleidsveld/inhoudelijk structuurelement

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structuurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

1.2 Vorige beslissingen en adviezen

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025-83 van 10 april 2025. In dit advies wordt voorgesteld om het nieuwe hoofdstuk 10/1. “Specifieke bepalingen in het kader van Europese regelgeving” in het Omgevingsvergunningendecreet te beginnen met artikelnummer 113/1 eerder dan de eerste wijzigingsbepaling te hernoemen en dit hoofdstuk te laten starten met artikel 114.

Nochtans is dit zeer bewust gedaan, om reeds rekening te kunnen houden met de wijzigingen die het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit zal doorvoeren. Dit decreet van 17 mei 2024 voegt immers reeds een artikel 113/1 toe. Indien voorliggend decreet eenzelfde artikelnummer hanteert, zal of de wijzigingsbepaling van voorliggend decreet overschreven worden of zullen er 2 artikels bestaan met nummer 113/1.

Beide scenario's worden vermeden door de werkwijze van (1) de hernoeming van de eerste wijzigingsbepaling in het OVD, (2) het gebruik van dit 'vrijgekomen' artikel om een nieuw hoofdstuk in te voegen.

Voorliggende tekst werd aldus opgesteld dat deze toegepast kan worden vooraleer of nadat de wijzigingen van het decreet van 17 mei 2024 in werking zijn getreden. Dit is ook de reden waarom bepaalde verwijzingen naar evidente onderdelen van het decreet (bv. naar de concrete artikelen rond de beroepsprocedure) niet zijn opgenomen. Deze onderdelen zijn dermate gekend, dat de tekst toegepast kan worden zonder een verwijzing in concreto.

Daarnaast worden een aantal taalkundige suggesties niet gevolgd, om zo dicht mogelijk bij de tekst van de Europese regelgeving zelf te blijven. Dit geldt ook voor het principe van een stilzwijgende vergunning (nieuw art. 114/7 OVD) – dit is het gevolg van de om te zetten verplichtingen uit REDIII.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 8 april 2025 verkregen. Het is gunstig. Wel vroeg de Inspectie om het begrotingsakkoord in te winnen.

Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting werd verleend op 29 april 2025.

De Vlaamse Regering keurde voorliggend voorontwerp principieel goed op 16 mei 2025 (VR 2025 1605 DOC.0400).

De SARO en Minaraad brachten elk een advies uit op 6 juni 2025.

Voor een bespreking van deze adviezen wordt verwezen naar de memorie van toelichting.

De Vlaamse Regering keurde voorliggend voorontwerp een tweede keer principieel goed op 14 juli 2025 (VR 2025 1407 DOC.0657).

De Raad van State bracht een advies uit op 6 oktober 2025 met nummer 78.010/1. Voor een bespreking van het advies en de wijze waarop hiermee is omgegaan wordt verwezen naar memorie van toelichting (punt B.2.).

2 INHOUD

2.1 ALGEMENE TOELICHTING RED III

Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad, de zogenaamde “RED III” is op 20 november 2023 in werking getreden en maakt onderscheid tussen projecten in gebieden die bijzonder geschikt zijn voor de uitrol van hernieuwbare-energieprojecten en waarvoor vergunningstermijnen gestroomlijnd kunnen worden en projecten die buiten dergelijke gebieden liggen.

Lidstaten moeten, aan de hand van een mapping van potenties, de gebieden in kaart brengen die nodig zijn om de voorgenomen nationale bijdragen te leveren aan het algemeen streefcijfer voor hernieuwbare energie voor 2030. Als een subset van deze potentiegebieden, kunnen er gebieden worden aangeduid voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie. Deze gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie moeten voldoende homogene land-, binnenwater- en zeegebieden zijn waar de inzet van een of meer specifieke soorten hernieuwbare-energiebronnen naar verwachting geen aanzienlijke milieueffecten zal hebben, gezien de specifieke kenmerken van het geselecteerde gebied. Daarbij moet er voorrang worden gegeven aan kunstmatige en bebouwde oppervlakten of aangetaste grond die niet bruikbaar is voor de landbouw.

De richtlijn bevat regels rond de vergunningverlening, zowel in deze “versnellingsgebieden” als erbuiten; bevat soepelere regels voor de repowering van bestaande installaties; bevat bepalingen over hoe er moet om gegaan worden met de beoordeling van de milieu-impact; en heeft aandacht voor eventuele gebieden die nodig zijn voor de netinfrastructuur.

Een deel van de bepalingen mbt vergunningverlening uit richtlijn moest in nationale wetgeving zijn omgezet tegen 1 juli 2024 (i.e. voornamelijk regels met betrekking tot de vergunningverlening buiten versnellingsgebieden):

Artikelen:

- 15 sexies: Gebieden voor netwerk- en opslaginfastructuur die nodig is om hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem te integreren
- 16: Organisatie en belangrijkste beginselen van de vergunningsprocedure
- 16 ter: Vergunningsprocedure buiten gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie
- 16 quater: Bespoediging van de vergunningsprocedure voor repowering
- 16 quinquies: Vergunningsprocedure voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie
- 16 sexies: Vergunningsprocedure voor de installatie van warmtepompen
- 16 septies: Hoger openbaar belang

Een tweede set aan bepalingen moet worden omgezet tegen 21 mei 2025 (i.e. voornamelijk regels met betrekking tot de vergunningverlening binnen versnellingsgebieden):

Artikelen:

- 15 ter: In kaart brengen van gebieden die nodig zijn voor nationale bijdragen aan het algemeen streefcijfer van de Unie voor hernieuwbare energie voor 2030
- 15 quater: Gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie
- 15 quinquies: Inspraak van het publiek
- 16 bis: Vergunningsprocedure in gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie

In Vlaanderen werd de eerste deadline niet gehaald. Op 25 september 2024 volgde er een officiële ingebrekestelling vanwege de Europese Commissie, waarin België wordt verzocht om de Commissie

binnen de twee maanden in kennis te stellen van de nog te nemen omzettingsmaatregelen. Er wordt nu dan ook voorzien in een éénmalige omzetting van alle regels die betrekking hebben op de vergunningverlening.

Dit decreet zet de richtlijn om in aanvullingen van de VCRO, het DABM en het decreet betreffende de omgevingsvergunning. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat het decreet betreffende de omgevingsvergunning recent gewijzigd werd om er een modulair vergunningensysteem in te bouwen. Deze wijziging is evenwel nog niet in werking. Dit voorontwerp van decreet zal van toepassing zijn zowel voor als na de inwerkingtreding van het modulair systeem.

Daarnaast voorziet dit decreet ook de mogelijkheid om de beoogde versnellingsgebieden via een ruimtelijk uitvoeringsplan aan te duiden.

2.2 ALGEMENE TOELICHTING CRMA EN NZIA

Recent werd verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 uitgevaardigd.

Hetzelfde geldt voor verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724.

Een Europese verordening is rechtstreeks van kracht in alle lidstaten en moet dus in se niet omgezet worden in Vlaamse wetgeving.

De twee verordeningen leggen evenwel ook aan de lidstaten taken op, waaronder het aanwijzen van een uniek contactpunt. Dat gebeurt met dit decreet.

Voor de duidelijkheid integreert dit decreet ook een aantal termijnen van de twee verordeningen in het decreet betreffende de omgevingsvergunning. Zo moeten burgers en overheden niet naar en het decreet betreffende de omgevingsvergunning, en naar de verordening kijken om te weten welke termijn van toepassing is. Alle termijnen blijven gegroepeerd in het decreet.

Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat het decreet betreffende de omgevingsvergunning recent gewijzigd werd om er een modulair vergunningensysteem in te bouwen. Deze wijziging is evenwel nog niet in werking. Dit voorontwerp van decreet zal van toepassing zijn zowel voor als na de inwerkingtreding van het modulair systeem.

2.3 TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking van het voorontwerp van decreet betreft, wordt verwezen naar de memorie van toelichting die als bijlage bij deze nota gaat.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

Het besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij het op 16 mei 2025 goedgekeurde voorontwerp van decreet.

Wat betreft de stand van zaken van de potentieelinschatting en de aanduiding versnellingszones kan verwezen worden naar de nota gevoegd bij het op 14 juli 2025 goedgekeurde voorontwerp van decreet.

4 ADVIES RAAD VAN STATE

Op 6 oktober 2025 verleende de Raad van State het advies nr. 78.010/1.

Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar de memorie van toelichting die als bijlage bij deze nota gaat.

5 VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring zal het ontwerp van decreet in het Vlaams Parlement ingediend worden.

6 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie, en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving en Landbouw, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting en concordantietabellen, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie;
2. Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet;
3. Advies Raad van State nr. nr. 78.010/1 van 6 oktober 2025;
4. Concordantietabel A (EU > VL) voor de Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad;
5. Concordantietabel B (VL > EU) voor de Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad;
6. Concordantietabel A (EU > VL) voor de Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020;
7. Concordantietabel B (VL > EU) voor de Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020;
8. Concordantietabel A (EU > VL) voor de Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724;
9. Concordantietabel B (VL > EU) voor de Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724.